

Posudek oponenta na bakalářskou práci „Stavební program krále Héroda Velikého“, předložené Adamem Pažoutem

Předkládaná práce je z hlediska rozsahu nadstandardní (jak sám autor „sebekriticky“ poznamenává), a to jak v případě textu (deklarovaných 118 stran, v reálu je to dokonce 137 normostran!), tak do jisté míry i v případě kvalitní přílohy (46 obrázků, mapy, tabulky).

Touto prací se nám do rukou dostává pozoruhodně zralý text, v němž autor prokazuje nejen velmi dobrou orientaci v problematice, ale prezentuje i své analytické a interpretační schopnosti. Samozřejmě i zde je možné najít některé dílčí nedostatky, převážně gramatické a stylistické, v kontextu práce jsou ovšem naprosto marginální.

S některými závěry lze polemizovat, například charakterizovat plán města jako „hippodamejský“ (lépe jistě hippodamovský) nelze v případě pozdně helénistických měst ve východním Středomoří (str. 41) tak snadno. Hippodamova východiska, spojená s klasickou polis, byla komplexní, a neomezovala se na pravidelný uliční plán, jak je tento koncept zde (ale běžně i jinde) redukován.

Autor chvályhodně sledoval i nedávné objevy v rámci „svých“ památek a upozorňuje proto na nález sarkofágů na úbočí Hérodeia. Pokud vím, není ale žádný přímý doklad, že by zde byl/měl být pohřben sám král.

Autor v úvodu správně deklaruje způsob přepisu jmen a mohl by proto jednotně používat jména Héródés (mnohde se vyskytuje Herodes). Rovněž by mohl všude skloňovat pomístní jména, například Antipatris,(- idy; občas to je skloňované, většinou ne). Místy mluví o Peršanech, má však bezesporu na mysli Parthy, což není totéž (str. 45, 54).

V analytické části by bylo třeba vždy důsledně zdůvodnit, proč se ta která stavba či část města datuje do Héródovy doby. Rovněž není vždy zcela zřejmé, že stavbu budovy, jakkoliv pocházející z daného období, inicioval právě král.

Místy se objevují formulace, naznačující poplatnost nějaké (anglické) předloze. Setkáme se například s pojmem „*opus reticulatum*“ **budova** (str. 48), což jistě není česky, stejně jako „T-hala“ na str. 58. Na str. 37 použitý obrat semi-nomádský bychom v češtině nahradili slovem polokočovný. Ani něčím *flankovaná brána* nebude vhodným slovním spojením (str. 92). Sám ovšem nebudu onu předlohu hledat a zůstanu u předpokladu, že nejde o nezdařilý překlad, ale nezdařilou parafrázi. Možná je to pouze má osobní obsese, ale pro arabské a hebrejské názvy bych v češtině volil přímý fonetický přepis a nikoliv z angličtiny převzaté tvary (Khirbet – Chirbet, str. 40; En Shuni – En Šuni, str. 45; Mishnaqa – Mišnaka, str. 60; Ayn Fara – Ajn Fara, str. 60, aj.), židovskou lázeň zvanou *mikve* bych také nepsal s neznělým hebrejským h na konci (mikweh, str. 57), jak se činí v angličtině. Podobně by snad bylo lépe mluvit o portiku (č. j. portikus) než o neutru *portiko* (str. 58). V závěru autor operuje s pojmem legitimace v místech, kde chce spíše hovořit o legitimizaci (tedy procesu získání legitimacy a nikoliv předkládání dokladů totožnosti), zejm. na str. 96 a v okolí.

Za zmínku stojí pečlivě připravený citační resp. odkazový aparát. Na mnoha místech je ovšem odkaz třeba na pět různých sekundárních zdrojů, přičemž není jasné, jaký názor k dané věci jednotliví badatelé zastávají, patrně všichni týž (často se takový odkaz vztahuje k faktům nikoliv k polemice a stačil by tedy pouze odkaz na zdroj, ze kterého patrně čerpají i ostatní zmínění, nebo jeho zdůraznění oproti ostatním). Mate mne také používání zkratky *ibid.*, která se má vztahovat k odkazu předchozímu a současný zkrátit a tím vše zjednodušit. Zde je používána na místech, odkud žádné přechodí výskyty daného bibliografického odkazu nevidíme a přehlednost tudíž zhoršuje. Nepokládám také nutné uvádění plného bibliografického údaje v prvním výskytu (pokud to správně chápu), postačil by prostý zkrácený odkaz, zde by se ušetřilo více, než použitím *ibid.* místo čísel stránek

Tabulky a obrazová příloha jsou udělány velmi pečlivě, vzhledem k množství a různorodosti příloh by se hodil nějaký seznam vyobrazení a tabulek v příloze. U mapky číslo 4 není jasné, proč není jakožto plánec lokality zařazena mezi obrázky jako ostatní podobné.

Tyto drobné výtky však nijak nesnižují hodnotu předložené práce! Pokud bych měl vypíchnout její klady, musím zmínit předně její dobrou strukturu, ocenit otázky, jež si autor klade a na které také hledá odpovědi. Zde mám na mysli především kapitulu 3 se syntézou a mnoha vyslovenými autorovými (jak předpokládám) vlastními postřehy. Pochválit je třeba rovněž rozsáhlý seznam literatury, jenž, společně s obsahem práce, dokládá autorovu značnou erudici. Na velmi slušné úrovni je rovněž jazyková stránka práce, které škodí jen liknavost poslední korektury, již prošla řada chyb. Stěžejní přehlednou mapku autor vytvořil velmi zdařile sám.

Verdikt o této práci je naprosto jasný. Vzhledem k tomu, že by mohla být obhájena i jako slušná diplomka, nelze ji jako bakalářskou tezi hodnotit jinak než výborně a toto hodnocení také navrhuji i pro její klasifikaci.

V Čelákovcích 9.9.2012

Ladislav Stančo